

Vabariigi Valitsus

Meie 19.03.2025 nr 1-9/16

Töölepingu seaduse muutmise eelnõust

Lugupeetud Vabariigi Valitsuse liikmed

EAKL sai meedia vahendusel teadlikuks, et Vabariigi Valitsusele on esitatud Töölepingu seaduse muutmise eelnõu, millega lisatakse seadusesse paindlikkust.

Me ei hakka Valitsuse liikmeid koormama teadmistega sotsiaaldialoogi vajalikkusest, kuid oleme sunnitud avaldama oma nõrdimust ja pahameelt, sest Eesti Ametiühingute Keskliitu kui töötajate esindajat ei teavitatud oluliselt muudetud eelnõu liikumisest Vabariigi Valitsusele.

Juhime tähelepanu mõnede olulistele puudusele eelnõus:

- Eelnõu lubab kõikide töötajatega Eestis sõlmida töölepingu, mille järgi on töötajatele garanteeritud töö ja tasu 10 töötunni ulatuses nädalas. Ülejäänud osas sõltub töötaja tööaeg ja töötasu tööandjast. Eelnõuga seadustatakse töötajatele ebastabiilne sissetulek.
- Eelnõus puudub paindlikkus töötajatele, sest puudub võimalus ühepoolset keelduda lisatundide tegemisest pärast tööajagraafiku, mis võib summeeritud tööajaga töötamise korral olla kokku lepitud kuudeks, allkirjastamist. Tööaega on lubatud seaduse kohaselt arvestada erandjuhtudel isegi kuni 12 kuulise perioodi kohta. Kui töötaja nõustub tööandja koostatud tööajagraafikuga kogu tööaja summeerimise perioodiks, siis on ta kohustatud vastavalt graafikule tööd tegema ja tal pole õigus graafikus olevatest töötundidest keelduda. Seega töötaja ei saa enam graafikut ilma tööandja nõusolekuta muuta. Samas töötajale, kes tõepoolest vajab paindlikku tööaja korraldust, on see õigus lisatundidest lühikese etteteatamisega keelduda äärmiselt oluline.
- Muutub sisutühjaks Töölepingu seadus § 37, mis lubab tööandjal töötaja töötasu vähendada ajutiselt, majanduslikult raskel ajal. Kuna töötaja poolt tehtavate töötundide hulk hakkab sõltuma tööandjast, siis hakkavad ettevõtte majandusrisi kandma töötajad ning selline olukord ei pruugi olla ajutine. Töötajatel kaob võimalus selline leping ühepoolset üles öelda ning saada töötuskindlustushüvitist, mis sõltub tema tööstaažist ja töötasust.
- Kehtiva seaduse järgi on ületunnitöö töölepingus kokku lepitud töötundidest rohkem töötamine ja ületundide eest tuleb tasuda suuremat töötasu. Paindliku tööaja korral on võimalik, et osakoormusega töölepingu sõlminud töötajaga on kokku lepitud lisatunnid kuni täiskoormuseni ja seetõttu ületunde ei teki. Eelnõuga välistatakse kõikidel osalise töökoormusega töötajatel ületunnitöö tegemine ning sellest tulenev suurema töötasu saamise võimalus. Praktikas on võimalik, et kõik töölepingud saavad tulevikus olema sõlmitud sellisel viisil ja tänases mõistes osaline töökoormus kaotab oma senise tähenduse.

- Tööandjal puudub kohustus maksta tööajakavas kokku lepitud töötundide eest, kui ta ei paku töötajale tööd tööajakavas ettenähtud mahus.
- Töötajatel puudub võimalus teha teise tööandja juures lisatööd isegi juhul, kui osalise tööajaga tööleping on sõlmitud 10 tunni peale, sest võimalus lisatundidega tööaega suurendada täistööajani ja need tööajakavas kokku leppida paneb töötajale kohustuse olla valmis tööd tegema terve kokkulepitud perioodi, kuid ei anna talle õigust saada kokkulepitud mahus tööd, kui tööandja peaks otsustama töömahtu vähendada. Seades sellega töötaja väga haavatavasse olukorda.
- Eelnõuga seadustatakse töötajatele ebakindel sotsiaalne kaitse. Kui töötundide arv on väike, võib see vähendada töötajate sotsiaalset kindlustatust. Näiteks vähenevad pensioni- ja töötuskindlustusmaksete laekumised. Ebaühtlane sissetulek mõjutab otseselt töötajatele makstavaid töötushüvitisi ja muid toetusi

Ebastabiilse sissetuleku ja majandusliku kindlustatuse tagajärjel vähenev sotsiaalne kaitse võib viia haavatava tööturu tekkimiseni. Palume eelnõu menetlus peatada ja saata tagasi eelnõu koostanud ministeeriumile, et eelnõud oleks võimalik veel täiendavalt tööturu osapoolte poolt arutada ja olulised puudused kõrvaldada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaia Vask
EAKLi esimees